

Олена КОЗАКЕВИЧ

ЛІГА ПРОМИСЛОВОЇ ДОПОМОГИ: ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ ТА ПОЧАТКИ ДІЯЛЬНОСТІ (СТРУКТУРА, СТАТУТИ)

Розглядаються передумови створення та перші роки діяльності «Ліги Промислової Допомоги» у контексті розвитку промислу Галичини поч. XX століття. Визначена структура цієї організації, а саме — функціонування низки Союзів та Товариств, які у 1904 р. об'єдналися у Лігу. Представлені їх статuti та положення, визначені ключові напрямки роботи.

Ключові слова: Центральний Союз галицького фабричного промислу, Товариство «Промислова Допомога», Бюро реклами місцевих виробів, «Ліга Промислової Допомоги», місцевий промисел, секції Товариства, устав, статут.

© О. КОЗАКЕВИЧ, 2016

ISSN 1028-5091. Народознавчі зошити. № 5 (131), 2016

Наприкінці XIX — на поч. XX ст. на теренах Галичини гостро постає питання розвитку регіонального промислу та промисловості, що було зумовлено низкою чинників. Відсутність довгий час професійної освіти (мистецької зокрема) негативно відобразилося на підготовці кваліфікованих працівників у різних галузях, брак якісної місцевої продукції лише сприяв імпорту привізного товару, що створював потужну конкуренцію локальному, а спроби окремих підприємців та фірм вийти на закордонний ринок найчастіше не досягали належного успіху. Така ситуація жодним чином не влаштувала представників галицького бізнесу, які шукали різноманітні шляхи вирішення цієї проблеми. Як результат — під час Ярмарку крайових виробів у Львові у 1904 р. офіційно було затверджено «Лігу Промислової Допомоги»¹. Однак цьому передувало заснування низки товариств і активна діяльність окремих приватних осіб, об'єднання і співпраця яких спричинилися до створення регіональної організації — «Ліги Промислової Допомоги», яка до початку Другої світової війни відіграла провідну роль в економічному розвитку Галичини.

Актуальність статті зумовлена відсутністю комплексного дослідження діяльності «Ліги Промислової Допомоги» у контексті розвитку промислу та промисловості Галичини упродовж пер. третини XX століття.

Новизна публікації — вперше розглянуто передумови створення «Ліги Промислової Допомоги», визначено її структуру, статuti. Увагу зосереджено на перших роках її функціонування. Введено в науковий обіг низку архівних документів, матеріалів з періодичних видань.

Питання діяльності «Ліги Промислової Допомоги» опрацьовано і в українських, і зарубіжних працях доволі спорадично. Про «Лігу» подано інформацію у довіднику авторства Романа Яціва та Олеса Ноги (1998) [9]; діяльність одного з членів «Ліги П.Д.» — Івана Левинського — дослідив О. Нога (1993 [10], 2009 [11]). Матеріали про влаштування та проведення Літургійної Вистави, яка відбулася у Львові у 1909 р. за сприяння Ліги подано у статті Олега Руденка (2007 [24]). До 100-річчя господарсько-рільничої виставки у Ярославі 1908 р. — у статті польської авторки З. Беньковської-Костки (2008 [23]). Значення довідників [зокрема

¹ Назви товариств відповідно до оригіналу документа подано в кінці статті.

«скоровідз» торгівельно-промисловий Бюро «Ліги Промислової Допомоги» 1906 року. — О. К.] і адресних книг у визначенні структури господарства Східної Галичини (нафтова галузь) (2014 [13]), а також осередки Ліги Промислової Допомоги на Підкарпатті (2013 [12]), розглянуто у статтях польського дослідника Томаша Філозофа. Однак щодо праці 2013 р.: варто зазначити, що у ній відсутні будь-які посилання на використані джерела. У контексті економічного розвитку Галичини часів автономії Даріуш Крук охарактеризував діяльність «Ліги Промислової Допомоги» як важливу регіональну інституцію (2015 [16]). Низку публікації, у яких проаналізовано основні напрями діяльності «Ліги», а також її роль у розвитку мистецько-професійної освіти та текстильного виробництва зазначеного періоду, опубліковано авторкою цієї статті (2012 [5], 2012 [6], 2013 [7], 2013 [8], 2013 [15]).

На тлі активного розвою та поширення західно-австрійських (пруських) промислових спілок наприкінці ХІХ — на поч. ХХ ст. потреба заснування професійної організації, яка б комплексно охопила проблеми розвитку різних галузей місцевого промислу та промисловості у Галичині, стала особливо актуальною. Одним з перших кроків до розв'язання цього питання став І Промисловий З'їзд, що відбувся у Кракові у вересні 1901 року. Спеціальною ухвалою З'їзду постійній делегації Союзу запропоновано створити «Центральний Союз великих галицьких промисловців». Лише після дворічної плідної праці за сприяння відомих промисловців (зокрема Яна Готца-Окоцімського (*Jan Gotz-Okocimski*), Леопольда Бачевського (*Leopold Baczewski*), Генріка Колішера (*dr. Henryk Kolischer*) та окремих організацій, серед яких — львівська торгівельна і промислова Палата (в особі секретаря др. Владислава Стесловича (*dr. Władysław Stesłowicz*) 21 квітня 1903 р. відбулося зібрання кількох десятків найвпливовіших фірм з цілого регіону. На ньому було прийнято рішення про створення об'єднання під назвою «Центральний Союз галицького фабричного промислу» [далі «Союз». — О. К.] і схвалено відповідний статут.

Рівночасно затвердили Виділ [Відділ, Секцію], а також членів «Союзу»: князь Андрій Любомирський (*ks. Andrzej Lubomirski*) — головуючий, Ян Готц-Окоцімський і Леопольд Бачевський — віце-

головуючі, Артур Беніс (*dr. Artur Benis*), Станіслав Гургуля (*Stanislaw Gurgula*), Альфред Френкль (*dr. Alfred Frenkl*), Генрік Колішер, Бернард Лібан (*Bernar Liban*), Адольф Лільєн (*dr. Adolf Lilien*), Станіслав Рітль (*dr. Stanislaw Rittl*), Ян Рукер (*Jan Rucker*), Вільгельм А. Шмідт (*Wilhelm A. Schmidt*), Ян Стечковський (*dr. Jan Steczkowski*), Владислав Стеслович, Едмунд Зеленецький (*Edmund Zieleniewski*). Виділ розпочав свою діяльність з запрошення барона др. Роджера Батталії (*dr. Roger br. Battaglia*) на посаду директора бюро. У Львові 1 вересня 1903 р. центральне бюро «Союзу» приступило до роботи за адресою вул. Баторія², 13. На цей час «Союз» нараховував 26 членів, які оплатили 7500 кор. річних внесків [20, с. 4].

Актуальність створення місцевої організації для підтримки і пропагування крайового промислу на теренах Галичини поч. ХХ ст. було підтверджено активною і продуктивною діяльністю вищевказаного «Союзу». За перший рік його існування кількість учасників збільшилась до 292, а сума внесків становила 31750 корон. Провідні фірми з різних місцевостей регіону (незалежно від національної приналежності власників) репрезентували практично усі галузі фабричного промислу. До прикладу, віденське товариство «*Bund der Industriellen*», що охоплювало на зламі ХІХ—ХХ ст. усю Австрію, налічувало 2000 членів. Тому кількість членів «Союзу» після першого року діяльності свідчить про перспективи розвитку у цьому керунку.

Діяльність «Союзу» передбачала два основних напрямки. Перший — підтримка загальних інтересів усього галицького промислу або його окремих галузей. Другий — захист конкретних справ членів «Союзу» в усному та письмовому вигляді за посередництва зібрань, урядових організацій тощо. Потужне лобі західноєвропейської продукції, зокрема австрійської, значно ускладнювало розвиток місцевого виробництва. Однак з огляду на низку чинників зацікавлення і австрійських, і галицьких бізнесових інтересів в окремих галузях співпадали, що сприяло налагодженню спільних контактів та співпраці. Проте довший час віденська преса майже не реагувала на

² Вулиця, іменована на честь польського короля Стефана Баторія (*Stefana Batorego*) (носила таку назву від 1885 до 1940-й рр.), сьогодні — вул. Князя Романа (від 1992 р.).

функціонування «Союзу», вважаючи її конкурентною. Лише після того, коли «Союз» інтегрувався у «Центральний Союз австрійських промисловців» (нім. *Zentralverband der Industriellen Oesterreichs*), його діяльність привернула увагу західних представників, що мало позитивні наслідки. Питання розвитку промислу в Галичині починають анонсувати значно ширше, як-от виголошення реферату директора Бюро на Установчих Зборах «Центрального Союзу австрійських промисловців» у Моравській Остраві (11 грудня 1904 р.), а також у періодичних виданнях. Як позитивний результат — підтримка окремих пропозицій, запропонованих «Союзом»: зрівняння німецьких залізничних тарифів на австрійську і російську нафту, будівництво телефонної лінії Дрогобич — Стрий — Львів тощо [20, с. 8—9]. Також «Союз» отримав членство «Експортного австрійсько-угорського Товариства», одержав право вибору одного члена державної «Промислової Ради» (пол. «*Rada przemysłowa*», нім. *Industrierrat*).

Важливою стала підтримка з боку владних структур Галичини, наприклад, позитивні ухвали Крайового Сейму у 1903 р. щодо визнання, підтримки та розвитку місцевого промислу. Однак співпраця з «Крайовою Комісією для промислових справ» на цей період не отримала належного поступу та взаєморозуміння. Натомість «Союз» мав тісні контакти з трьома крайовими торговельно-промисловими Палатами, які були звичайними членами товариства. Окрім того долучалися й інші інституції: Крайовий Виділ у питаннях ведення соляних млинів, громада міста Кракова — фабрика аміаку, водогону, електростанції та ін., 21 Відділ повітових Рад у Борщеві, Бучачі, Бродах, Хжанові, Чорткові, Дрогобичі, Горлицях, Городенці, Ясло, Коломиї, Львові, Ланьцуті, Мельці, Раві-Руській, Станіславові, Тернополі, Тарнові, Велічці, Золочеві, Жовкві. З фінансових інституцій — Банк Крайовий, Банк іпотечний, Кредитний заклад для промислу та торгівлі, Віденський Профспілковий Банк і Галицька Каса Ощадності, а також 13 приватних осіб — власники промислових, технічних та торговельних підприємств.

За короткий період діяльності (22.04.1903 — 23.11.1904) «Союз» провів вісім засідань, зокрема було засновано дві фахові секції (млинарська і спиртова), влаштовано конференції для фабрикантів дахівок, машин і мила. Цюмісячні зібрання членів това-

риства (у Львові та Кракові) уможливили обговорення важливих питань. У вересні 1903 р. створено особну інституцію — «Бюро реклами і пропагування збуту крайових виробів», за сприяння якої заклали кількадесят Товариств «Промислової Допомоги», об'єднані згодом у «Лігу Промислової Допомоги», а 1 листопада 1904 р. Бюро змінило назву на Бюро «Ліги Промислової Допомоги». Основне завдання «Бюро Реклами» і Товариств «Допомоги Промислової» — агітація та пропагування продукції місцевого виробництва. Початково друкованим органом «Союзу» став двотижневик «Добробут» («*Dobrobyt*»), однак після його закриття було засновано нове видання — «Промислова Кореспонденція» («*Korespondencya Przemysłowa*»), де публікували інформацію для членів товариства (хроніка діяльності, огляд подій, циркуляри, кореспонденція тощо).

У перші роки (після I-го З'їзду) діяльність Бюро «Ліги Промислової Допомоги» поділено на два основних відділи. Перший — охоплював загальні акції, другий — роботу, зосереджено навколо збору і упорядкування матеріалів до видання «Промисловоторгівельного довідника» (*Skorowidz przemysłowo-handlowy, 1906*).

Головним центром діяльності стали віче, які від вересня 1904 р. найчастіше відбувалися у поєднанні з «Пересувною Виставкою»³, що стала дієвим агітаційним осередком, пропагувала і знайомила з місцевою продукцією і виробником. Упродовж дня виставку відвідували ті, хто не мав можливості побувати на віче. Важливими ці вистави були і для шкільної молоді: керівник виставки знайомив з метою її організації, окремими виробами та важливістю їх поширення. Зокрема це спонукало до отримання професійної освіти та перспективою ведення власного бізнесу. Від початку влаштування виставки і до середини 1905 р. у ній взяло участь загалом 36 місцевих фірм. Спершу було задіяно 30 фірм, згодом упродовж року з грона Товариства вийшло дві і долучилось вісім учасників. Урочисте відкриття «Пересувної Виставки», яка тривала два дні, відбулось 18 вересня 1904 р. у Львові [21].

Така активна діяльність на ниві пропагування і розвитку місцевого промислу в Галичині, а також вирішення вищезазначених питань, зумовили заснуван-

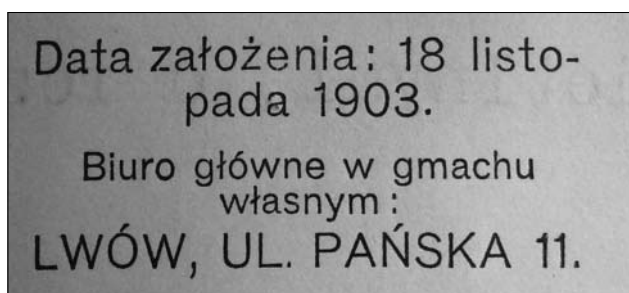
³ Про виставкову діяльність «Ліги Промислової Допомоги» — у наступних публікаціях.

Іл. 1. Будівля «Ліги Промислової Допомоги» у Львові на вул. Панській, 11 перед реконструкцією (Джерело: [19, s. 28])

Іл. 2. Будівля «Ліги Промислової Допомоги» у Львові на вул. Панській, 11 після ремонту (Джерело: [19, s. 28])

Іл. 3. Фрагмент документа із зазначеною датою створення «Ліги Промислової Допомоги» — 18 листопада 1903 року та адресою (Джерело: ЦДІАУ у Львові, Справа про діяльність товариства «Промислова Допомога» у Львові (1910—1911). — Ф. 165. — Оп. 4. — Спр. 240. — Арк. 48)

ня на цих теренах потужної організації, що об'єднала однодумців цілого регіону у цій справі. З цією метою у Львові від 15 червня до 15 липня 1904 р. — з ініціативи «Товариства Ощадності жінок» і ухвали

промислового Віче львівських жінок від 23 жовтня 1903 р. — у Стрийському парку влаштовано Ярмарок крайових виробів [17; 14; 1]. У рамках Ярмарку (від 2 до 4 липня 1904 р.) було організовано перший З'їзд усіх Товариств «Промислової Допомоги» для офіційного створення «Ліги Промислової Допомоги» [2]. Під час цієї акції обрали комітет, куди увійшли: Товариство «Промислова Допомога жінок» у Львові [3], Бюро реклами виробів крайових, Центральний Союз фабричного промислу Галичини, львівська «Промислова Допомога» [3]. У Львові осередок «Ліга Промислової Допомоги» розташовувався за адресою вул. Панська, 11⁴ (іл. 1; іл. 2; іл. 3), з філією у Кракові — вул. Страшевського, 28.

Основні положення *Правління Товариства «Промислова допомога»* [4].

І. Правління

§ 1

Правління Товариства поділяється на п'ять секцій у такий спосіб, щоб кожен член Правління був учасником однієї з них. При потребі кожна секція має право залучати окремих осіб, котрі не входять до складу Правління.

Секції: 1) агітаційна; 2) лекційна; 3) для місцевого промислу; 4) секція постачальна; 5) виставкова.

§ 2

Секція агітаційна. Завдання цієї секції:

1. Об'єднання членів Товариства у грона Товариства «Промислової Допомоги». З цією метою потрібно організувати зібрання, залучати нових учасників, що входить в обов'язки кожного члена Товариства, члена Правління зокрема.

2. Поширювати між членами Товариства і поза його межами каталоги, довідники, брошури й іншу друковану продукцію, яку видає Бюро «Ліги Промислової Допомоги».

3. Обійти місцеві магазини і на основі довідника (пол. Skorowidz. — О. К.) (іл. 4; іл. 5; іл. 6) «Ліги Промислової Допомоги» зацікавити представників торгівлі щодо поширення відповідних товарів місцевого виробництва у їх бізнесі, представлених у каталозі. Через певний проміжок часу перевірити, наскільки купецтво зацікавилася розповсюдженням такої продукції, чи якісь чинники (об'єктивні або

⁴ Сьогодні, це — частина вул. І. Франка (від Галицького ринку до вул. Зеленої).

суб'єктивні) перешкоджають реалізації тощо. З усіма заувагами звертатися до Бюро «Ліги Промислової Допомоги». Подібні акції варто провести і в Колах рільничих, торгівельних та інших.

4. При потребі детальнішого розгляду питання щодо поширення окремих виробів місцевого промислу (наприклад, мило, вугілля, папір та ін.) Бюро «Ліги Промислової Допомоги» за посередництва агітаційної секції буде організовувати акції із залученням представників торгівлі.

5. Дуже часто продукція, виготовлена поза межами краю, маркується у шахрайський спосіб на зразок «місцевий виріб» (пол. «*wyrób krajowy*»). — О. К.) або патріотичними емблемами і зображеннями (запальнички з надписом «місцеві запальнички шведські», з зображеннями польських королів, що походять з Баждорфа, сигаретний папір з емблемою «Сокіл» ((пол. «*Sokół*»). — О. К.) тощо). Завдання агітаційної секції — ознайомлювати спільноту з такими зловживаннями через певні циркуляри та громадськість. Імена тих підприємців, котрі продовжують підтримувати такі «псевдомісцеві» вироби, варто фіксувати і надавати до Бюро «Ліги Промислової Допомоги». Натомість завдання членів Товариства — знайти широкі верстви населення з правдивими ознаками місцевих виробів, а особливо тими, які належать до торгового знаку (захисної марки) «Ліги Промислової Допомоги» [19].

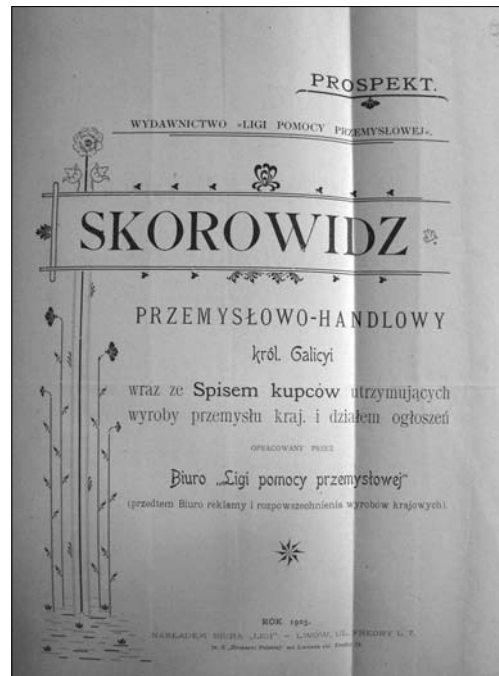
6. Багато торгівельних агентів місцевими виробами зареєстровано в Бюро Ліги, а саме — «*Крайовому Промисловому Союзу*», — товариство з обмеженою відповідальністю як місцева торгівельна Агенція. При зверненні такого представника до Товариства безпосереднім завданням агітаційної секції є допомога в отриманні замовлень від місцевих купців.

7. Залучити в агітаційну секцію для співпраці впливових осіб з різних напрямів діяльності: духовенство, учительство, урядові сфери та інші.

8. Налагодити співробітництво і взаєморозуміння з місцевими фінансовими інституціями для отримання кредиту на потреби місцевого промислу [4, арк. 3—5; 19, с. 11].

§ 3

Секція лекційна. Завдання секції — періодичні засідання членів Товариства з метою інформування про діяльність, а також зібрання в інших товари-

Іл. 4. Проект Довідника промислово-торгівельного королівства Галичини (Джерело: [4])

ствах, школах, корпораціях, професійних союзах; зібрання з метою виголошення доповідей про стан місцевого промислу та продукції, детального розгляду окремих галузей промислу, а також інших загальних питань з окресленої тематики.

1. Організувати загальні збори (віче) для виголошення рефератів (докладів) про «загальний стан місцевої промислової продукції». Матеріали подавати в Бюро Ліги у Львові [19, с. 28—30].

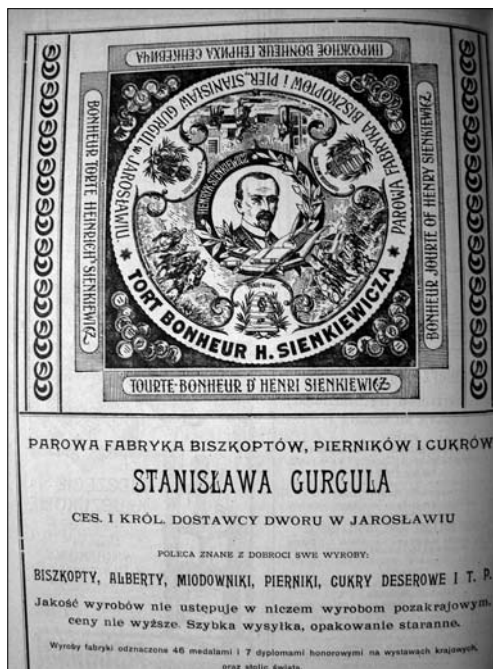
2. Періодичні лекційні засідання Товариства заплановано проводити хоча б двічі на місяць. На кожному такому засіданні, окрім актуальних питань розвитку та охорони місцевого промислу, варто розглядати тематичні публікації з періодики, в яких Бюро Ліги звертає увагу на окремі галузі промислу. Усі ці матеріали будуть видані у відповідних друкованих органах.

3. При потребі розгляду визначеної тематики — організувати окреме спеціальне засідання, ініційоване через Бюро Ліги. Матеріали, виголошені на зібранні, будуть представлені у повному обсязі (текстова й ілюстративна частина): тим, хто не був присутній або ж просто є зацікавленою особою, будуть роздані в друкованому варіанті.

4. Важливим є відчитування рефератів з актуальної тематики для домашніх слуг та шкільної молоді, що дозволить розкрити проблематику розвитку місцевого промислу.

Іл. 5. Фрагмент Довідника промислово-торгівельного королівства Галичини (Джерело: Skorowidz przemysłowo-handlowy. — Lwów, 1906. — S. 27)

Іл. 6. Фрагмент Довідника промислово-торгівельного королівства Галичини. Реклама фабрики бісквітів, пряників та солодощів Станіслава Гургулі в Ярославі (Джерело: Skorowidz przemysłowo-handlowy. — Lwów, 1906)

§ 4

Секція для місцевого промислу. Завдання секції наступні:

1. Доповнення «Тимчасового Каталогу місцевого промислу» за рахунок подання пропущених у ньому назв фірм до Бюро «Ліги Промислової Допомоги». Тут варто подавати не тільки назву, а й належну характеристику й специфіку діяльності підприємства, спосіб його ведення, якість продукції тощо.

2. Систематично вивчати і фіксувати стан місцевого промислу, зосереджуючись на детальному описі кожної галузі з визначеної території. Ці матеріали варто публікувати в провінційних виданнях, а також висилати до Бюро Ліги, де їх буде детально розглянуто та опрацьовано, а згодом надруковано у професійних часописах і щоденній періодиці. На перспективу вони ляжуть в основу ґрунтовної праці про галицький промисел.

3. Влаштувати спільні поїздки членів Товариства, а також спеціалізовані поїздки для купців, ремісників, шкільної молоді та ін. до місцевих і регіональних промислових закладів для детального ознайомлення з їх діяльністю.

4. Запроваджувати ініціативу створення нових галузей місцевого промислу, а також об'єднання дієвих галузей домашнього та рукодільного промислу в спілки, з розширенням вже існуючих.

5. Вивчати і збирати зразки власного стилю, які можна застосовувати для сучасної промислової продукції. Відсилати їх потрібно до Бюро «Ліги Промислової Допомоги».

6. Впливати усіма засобами для сприяння і удосконалення виготовлення місцевих виробів.

§ 5

Секція постачання. Її завдання — дізнаватися про різні поставки для державних (влада, урядовці, військо) і приватних (великі комерційні і домашні господарства) організацій, розвиток яких залежить від локальних чинників, зокрема максимально залучати місцевих виробників.

У зв'язку з цим необхідно:

1. Вивчити попит кожного з вище перелічених установ у потребі різних видів продукції. По можливості переконати їх керівників щодо сприяння у безпосередній закупівлі у місцевих купців.

2. Вплинути на духовенство: усі закупівлі на потреби костелу та власні замовляти у місцевих виробників.

3. Також такий спосіб метод застосувати у рільничій сфері (машини, сільськогосподарські знаряд-

дя, машинні паси, штучні добрива, насіння та ін.) через посередництво повітових Рад, відділів господарських і рільничих Товариств, Кіл рільничих тощо.

4. Безпосередньо звернутися до промисловців, зокрема тих, котрі займаються рукодільним промислом: рекомендовано закупували необхідне обладнання, знаряддя, допоміжне оснащення, півфабрикати і сировину місцевого виробництва.

5. Такі акції потрібно проводити систематично — для ґрунтового вивчення потреб.

§ 6

Секція виставкова. Її завдання — ініціювати і організувати оглядові виставки місцевого промислу, зіркові (пол. «gwiazdkowe». — О. К.) виставки, виставки окремих галузей регіонального, місцевого і окочного промислу, а також пересувні виставки. Усі процеси курує Бюро «Ліги Промислової Допомоги».

§ 7

Президія і секретаріат. Їх діяльність та обов'язки обумовлені статутом:

1. Скликати зібрання Правління принаймні раз на місяць з метою підтримки комунікації між усіма секціями.

2. Проводити документування газетних публікацій та інших інформаційних матеріалів, необхідних для діяльності Товариства.

3. Відстежувати швидкість та продуктивність виконання завдань на секціях.

4. Щомісячно надсилати до Бюро «Ліги Промислової Допомоги» детальну інформацію про усі акції.

5. При секретаріаті Товариства організувати інформаційне Бюро.

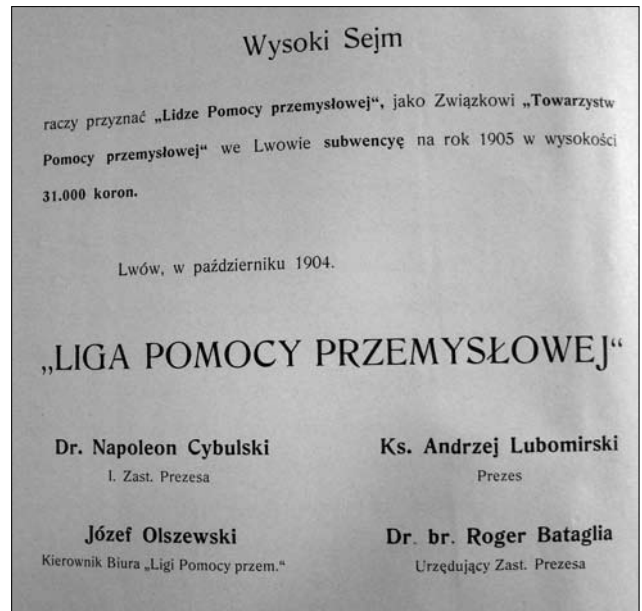
II. Членство

§ 8

Статут і вищеподані основні правила Правління вказують членам Товариства напрямки та способи їх індивідуальної діяльності. Ці правила теж обумовлено у вступі до «Тимчасового Каталогу крайового промислу», виданого Бюро Реклами з детальними вказівками. Однак до них є кілька доповнень:

1. Кожен член Товариства повинен носити зі собою вищезазначений Каталог.

2. Закупувати товари на основі Каталогу, в якому вказано перелік місцевих товарів. Окрім того,

Іл. 7. Петиція «Ліги Промислової Допомоги» до Високого Сейму з приводу субвенції для діяльності організації на 1905 рік. Львів, жовтень 1904 р.

(Джерело: [4, Арк. 10])

вказувати купцям на виробі місцевого виготовлення. Якщо купець не звертає уваги на ці пропозиції, то через агітаційну секцію Товариства довести до відома Президію і відмовитись від послуг такого власника, перейшовши до іншого магазину.

3. Акцентувати на тому, щоби кожен член Товариства та члени його родини купували крайові виробі і відрізняли їх від загальних, які часто пропонують під маркою місцевого виробника.

4. Пильнувати і поширювати інформацію із зазначеної проблематики.

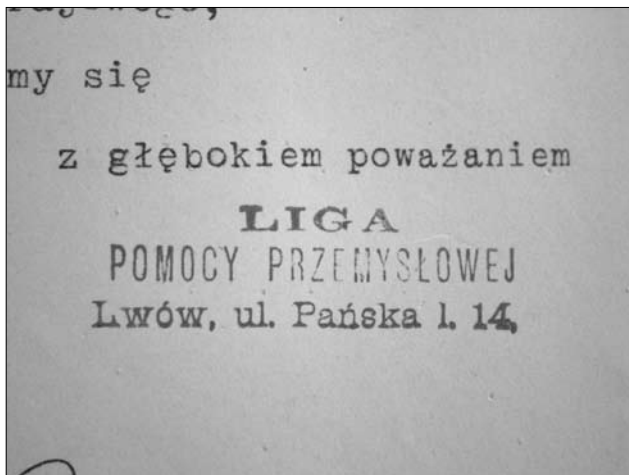
5. Кожен член Товариства повинен намагатися залучити додаткових членів [4, арк. 10].

«Крайовим Промисловим Союзом» (товариство зареєстровано з обмеженою порукою) від 5 жовтня 1903 р. серед низки петицій до Високого Сейму було подано запит щодо субвенції у квоті 14.500 кор. на утримання «Бюро реклами і пропаганди виробів крайового промислу». У висновках цієї петиції детально аргументовано значення такої інституції з метою розвитку місцевого промислу та торгівлі. У підтримку і визнання важливості питання Високий Сейм ухвалив призначення «Крайовому Промисловому Союзу» субвенцію на 1904 р. у розмірі 30000 кор., що б покрито передбачені витрати (іл. 7). Завдяки цій субвенції «Крайовий Промисловий Союз» виділив

Іл. 8. Логотип «Ліги Промислової Допомоги» (Джерело: ЦДІАУ у Львові. — Справа про діяльність товариства «Промислова допомога» у Львові (1906—1909). — Ф. 165. — Оп. 4. — Спр. 239. — 65 арк.)

Іл. 9. Печатка-штамп «Ліги Промислової Допомоги» (Джерело: [2])

7500 кор. на отримання Бюро реклами крайових виробів (далі — Бюро «Ліги Промислової Допомоги»), що уможливило його подальшу активну діяльність.

Ось декілька пояснень початку цієї акції:

Від перших місяців створення (осінь 1903 р.) «Центральний Союз галицького фабричного промислу» піднімав низку актуальних питань, одне з яких — загрозливий стан у цукровій галузі Галичини. «Центральний Союз» визнав важливість цієї проблеми і продовжив вже раніше започатковані кроки щодо агітації і реклами місцевої продукції у співпраці з «Крайовим Промисловим Союзом» та Бюро реклами й поширення місцевих виробів [4, арк. 2]. Акція, яка раніше носила спорадичний характер, набула систематичності й перспективи роз-

витку. Відповідно Бюро реклами розпочало свою активну діяльність від вересня 1903 р., — з пропагування місцевих виробів, а саме — місцевого виробництва цукру.

Бюро реклами проводило наступну роботу:

1. **Агітаційні виїзди і промислові віче.** Власне за сприяння своїх делегатів Бюро організувало віче чи промислові зібрання, у яких брали участь різні верстви суспільства. Там виголошували реферати (популярні та фахові), де розглядали економічний розвиток регіону. Майже за рік діяльності (звіт станом на 5 жовтня 1904 р.) у різних місцевостях Галичини було проведено 94 віче і 15 виголошено доповідей [4, арк. 2].

2. **Організація Товариств і комітетів «Промислової Допомоги».** Результат промислових віче — створення у цих осередках Товариств для пропагування крайової промислу і торгівлі під назвою «Промислова Допомога» (на основі відповідного статуту пункт 2) Упродовж року⁵ Бюро реклами організувало 36 Товариств «Промислової Допомоги», а саме: в Андрихові⁶, Белзі, Бохні, Бібрці, Бережанах, Бучачі, Цішанові, Хшанові, Чорткові, Добромилію, Дрогобичу, Городенці, Гусятині, Коломиї, Лежайську, Львові (три Товариства), Ланьцуті, Мисленіцах, Великих Мостах, Новому Сончі, Пшеворську, Раві-Руській, Рудках, Жешові, Самборі, Сяноку, Сеняві, Станіславові, Тернополі, Тлумачі, Тарнові, Вдовицях, Заліщиках і Живцю [19, с. 4].

До спільної акції долучилися вже існуючі Товариства під назвою «Власними силами» у Горлицях і Кракові. Окрім них Бюро реклами заснувало 29 організаційних Комітетів для подальшої роботи над створенням Товариств «Промислової Допомоги» у Болахові, Бродах, Бжеско, Дембіці, Долині, Городку, Грибові, Янові, Ярославі, Ясло, Калуші, Косові, Кросно, Криниці, Любачові, Мельці, Надвірній, Ніско, Новому Тарзі, Підгір'ї, Підгайцях, Перемишлі, Радимно, Сокалю, Стрию, Тарнобжегу, Трембовлі, Велічці, Закопаному [18, с. 5—10].

⁵ Дані на 5 жовтня 1904 року.

⁶ Упродовж функціонування «Ліги Промислової Допомоги» кількість таких Товариств та напрямки їх діяльності змінювалися. Перелік таких осередків (географічне розташування, заснування, напрямок промислу) буде детальніше розглянуто у наступних публікаціях.

3. **Заснування «Ліги Промислової Допомоги».** Влітку 1904 р. Бюро реклами ініціювало Крайовий З'їзд Товариств «Промислової Допомоги» і Товариств «Власними силами» з метою об'єднання усіх Товариств «Промислової Допомоги» в єдину організацію. На зборах ухвалено резолюцію щодо Союзу цих товариств, а саме — створення «Ліги Промислової Допомоги». Бюро реклами змінило назву на Бюро «Ліги Промислової Допомоги» (іл. 8; іл. 9).

4. **Оглядів виставки місцевого промислу.** На 1904 р. за сприяння Бюро реклами (Бюро «Ліги Промислової Допомоги») такі виставки організовано в Бережанах, Горлицях, Пшеворську, Тарнові, Ланьцуті, Самборі, Стрию, Мисленіцах, Косові, Вадовицях, Дембці, а також задіяні у підготовці Крайової вистави металу в Кракові (1904) та Ярмарку Крайових виробів у Львові (1904).

5. **Акції у місцевій пресі.** Одне з важливих завдань Бюро реклами — залучення у місцеву пресу публікацій, фейлетонів, фахових оглядів та рецензій, нотаток, повідомлень, де підносяться питання охорони та пропагування місцевого промислу і його окремих галузей. Такий підхід вимагав компетентних кваліфікованих кадрів, що, зрештою, вимагало значних коштів.

6. **Відозви та видавництва.** За час свого існування Бюро реклами опублікувало 74 відозви до Товариств «Промислової Допомоги» та різних організацій (усього 124000 екземлярів-листів з конкретних питань); видано та розіслано у всьому регіоні декларації щодо зобов'язань закупівлі товарів місцевого виробництва; надруковано 5000 екземлярів «Основних правил» для Правлінь Товариств «Промислової Допомоги». З метою ознайомлення з особливостями крайового промислу Бюро видало 5000 екземлярів «Тимчасового Каталогу крайового промислу». Спільно з «Центральним Союзом галицького фабричного промислу» опубліковано низку інформації щодо розвитку місцевого промислу та діяльності Товариств «Промислової Допомоги» — у періодичному виданні «Промислова Кореспонденція». Зокрема розпочато важливу роботу з підготовки Великого довідника крайового промислу торгівлі (Wielki Skorowidz przemysłu i handlu krajowego. — О. К.). Власне цей довідник заплановано видати накладом у 30000 примірників з залученням коштів у сумі близько 40000 корон.

Іл. 10. Торговий знак (захисна марка) «Ліги Промислової Допомоги» (Джерело: ЦДІАУ у Львові. — Матеріали про діяльність Ліги Промислової допомоги та участь у ній Любомирського Андрія (організаційні повідомлення, Любомирському Андрієві, бланки запрошення та ін. (1904—1906). — Ф. 835. — Оп. 1. — Спр. 421)

7. **Пересувна («рухома») Виставка «Ліги Промислової Допомоги»** — один з найбільш дієвих і практичних способів пропагування виробів місцевого виготовлення. Сформована з кількадесят зразків крайового товару, виставка уможливила ознайомити різні верстви суспільства з продукцією тутешнього продуцента. Упродовж перших років діяльності такі акції відбулися у 60 місцевостях Галичини.

8. **Торговий знак (захисна марка) «Ліги Промислової Допомоги».** Це одне з найважливіших досягнень акції зі збереження та пропагування місцевого промислу. Мета — відстежувати і боротися з псевдомаркуванням товару, виготовленого за кордоном, на кшталт «Виріб місцевий», «Наш виріб», «Олівець польський», що вводять в оману місцевого споживача. Для вирішення цієї проблеми на урядовому рівні зареєстровано «Крайову захисну марку (торговий знак) «Ліги Промислової Допомоги», якою після детального вивчення автентичності виробу буде маркуватися продукція місцевого виробництва (іл. 10).

9. **Детальні акції Бюро «Ліги Промислової Допомоги».** За посередництва Бюро було проведено низку акцій на підтримку місцевого виробника, а саме: цукру, вугілля, мила, сигаретного паперу, цигорію, чорнила, запальничок, шкіри, мазуту, ткацьких виробів, сукна, полотна та інших. Така діяльність вимагала чималого фінансування, яке частково відбувалося з позик промислового фонду чи субвенцій окремих підприємств. Однак варто звернути увагу, що для підтримки та розвитку місцевих фабрик і майстерень варто залучати громаду, організовувати рекламні інституції і формувати школу реклами тощо.

Наприклад, на 1905 р. визначено наступні витрати в цьому напрямку:

- для агітаційного відділу з метою проведення у регіоні віче, зібрань, лекцій щомісячно передбачено по 300 кор. (на рік 3600 кор.);
- на подальшу організацію Товариств «Промислової Допомоги» — по 100 кор. на місяць (на рік 1200 кор.);
- організація і розвиток Бюро «Ліги Промислової Допомоги» (Бюро реклами) (15000 кор. на рік);
- відділ оглядових вистав — поїздки для їх організації, агітація та залучення місцевих виробників, оголошення і т. ін. — передбачає 2000 кор. на рік;
- відозви та видавництво: популярні брошури, плакати (1000 кор.), видавництво «Промислової Кореспонденції» (3000 кор.), видання I-го Довідника галицького промислу та торгівлі (5000 кор.);
- доплата до Пересувної Виставки (3500 кор.);
- непередбачені витрати (1200 кор.)

Отож, за попередніми розрахунками фінансові потреби на 1905 р. передбачали 41000 корон.

Однак були окремі власні надходження, що становили близько 10000 кор.: оплата членів Товариств «Промислової Допомоги», за використання торгового знаку «Ліги Промислової Допомоги», внески учасників Пересувної Виставки та інші джерела [4, арк. 8]. Варто зазначити, що перший рік діяльності приніс регіону матеріальну користь, зокрема привернув увагу до закупівлі та пропагування товарів місцевого виробництва. Про важливість поставлених завдань у цьому напрямку свідчить тісна співпраця між «Лігою Промислової Допомоги» та «Крайовим Промисловим Союзом», за сприяння якого утримувався *Крайовий Базар*.

Статут Товариства

«Промислова допомога» [22]:

Назва і місцезнаходження. § 1. Товариство має назву «Промислова Допомога» і знаходиться ....⁷

Мета. § 2. Мета Товариства — безприбуткове, некомерційне пропагування і удосконалення промислової праці, збільшення її цінності та відкриття нових її напрямків.

⁷ Загальний текст Статуту був однаковий для усіх членів Товариства «Допомога Промислова», за винятком окремих пунктів, як от конкретне місцезнаходження, яке вже вписували після його заснування.

Засоби. § 3. Відповідно до мети діяльності і залежно від фінансування Товариство реалізовує поставленні завдання наступним чином: навчання ручних робіт як-от виріб гудзиків до білизни та одягу, пошиття краваток, виготовлення позументу, мережива («коронкарство»), панчішництво, шиття білизни, кравецтво тощо; пошук роботи та працевлаштування осіб, що потребують заробітку; забезпечення працівників якісним і недорогим матеріалом та сприяння у збуті їх виробів; організація спеціальних навчальних курсів з метою підвищення кваліфікації, майстерень, складів, базарів, виставок у рамках ремісничої діяльності. Проводиться агітаційна робота з метою реалізації місцевої продукції, а також створення відповідних заробітчанських союзів. За посередництва преси, проведення зборів, зустрічей та інших легальних засобів підтримуються і реалізуються завдання Товариства. Практично усі послуги надаються безкоштовно або за мінімальну оплату при наданні адміністрації них послуг чи матеріалів для навчання.

Фінансування (Фінансові фонди). § 4. Фінансування Товариства базується на внесках засновників і звичайних членів Товариства; з оплат за послуги адміністрації та за матеріали для навчання, що передбачено § 3; з подарунків, дарчих та заповітів; з відсотків основного [залізного] фонду, як і з готівкових вкладів.

Фонд поділений на дві групи: фонд оборотний і фонд основний. До останнього надходять подарунки чи дарчі для конкретних цілей, а також та частина надлишку з доходів, яку призначають Загальні Збори (Установчі Збори) з подачі Правління. До оборотного фонду надходять усі інші кошти [22].

Члени Товариства. § 5. Членами Товариства можуть стати і чоловіки, і жінки. Члени Товариства поділяються на: почесних, засновників та звичайних. Почесних членів призначають одногосно на Загальних Зборах з подачі Правління. Засновником може стати кожен, хто на пропозицію Товариства складе одноразовий внесок у сумі принаймні 5 кор., і за рішенням Правління буде прийнятий. Звичайними членами стають особи, котрі прийняті Правлінням, і зобов'язані робити внески (одноразові або визначені самостійно) у розмірі [.....]⁸ для потреб Товариства.

⁸ Упродовж діяльності Товариства сума внесків змінювалась, що обговорювалось на засіданнях Головного

§ 6. Почесні члени Товариства мають право участі в Загальних Зборах з вирішальним голосом. Член-засновники та звичайні мають прерогативу участі на Загальних Зборах з вирішальним голосом, привілей вибору і бути обраними до Правління, до Контролюючої Комісії [Наглядова Рада] і Третейського суду, а також право користуватися усіма матеріальними статками Товариства. Відповідно вони повинні виконувати функції, покладені на них Загальними Зборами чи Правлінням, і дотримуватися основних положень, прописаних у правилах і статуті. Усі члени зобов'язані максимально підтримувати та пропагувати цілі Товариства і дбати про його розвиток.

§ 7. У будь-який час член Товариства може вийти з його грона, однак про це він повинен повідомити завчасно у письмовому вигляді. Якщо у звичайного члена упродовж року є фінансова заборгованість, то він автоматично втрачає членство. Однак навіть вихід з Товариства не звільняє його від оплати заборгованості. Особи, котрі своїми діями компрометують Товариство чи втратили повагу, викреслюються зі списків Товариства рішенням Правління.

Загальні збори (Установчі Збори). § 8. Звичайні Загальні Збори збираються раз на рік з ініціативи головуючого або заступників. Надзвичайне Зібрання повинне скликатися головою або заступником у термін до 30 днів, що кожен раз вирішується Правлінням або Контролюючою Комісією, або у письмовому вигляді на вимогу щонайменше 20 осіб. Для зміни Статуту, ліквідації Товариства і розпорядження залишками фінансів повинно відбутися скликання Загальних Зборів із зазначенням мети.

§ 9. Загальні Збори вибирають Правління та Контролюючу Комісію; виключає членів Правління та Контролюючої Комісії; вносять почесних членів на розгляд Правління; дають згоду або відмову Правлінню та Контролюючої Комісії від відповідальності; ухвалюють на вимогу Правління бюджет Товариства на кожен наступний рік і визначає його частку в оборотному і залізному фондах; дають згоду на підвищення чи зниження членських внесків; затверджують устав для Загального Зібрання і Контролюючої Комісії; на вимогу Правління вносять зміни до статуту, закриття Товариства і розпо-

Зібрання, тому в основному екземплярі Статуту її не вказано.

рядження залишками коштів; загалом розглядає різні способи внесків.

§ 10. Загальні Збори проводить головуючий, його заступник або будь-хто з членів Товариства, для цього призначений. У звичайних випадках для голосування потрібна присутність $\frac{1}{4}$ членів Товариства; однак для зміни статуту та низки важливих питань необхідно $\frac{2}{3}$ членів. За відсутності необхідної кількості присутніх скликається наступне Зібрання, на якому обумовлено усі питання. Усі ухвали приймаються більшою кількістю голосів. Вибори і голосування у приватних питаннях відбуваються таємно.

Правління. § 11. Правління складається з дванадцяти членів, вибраних Загальними Зборами. Кожен член Правління перебуває два роки на цій посаді. Щороку відбувається зміна половини членів Правління. Після першого року діяльності Товариства черговість вибуття членів Правління відбувається жеребкуванням.

Правління виконує наступні обов'язки:

1. Вибирає з-поміж членів Правління головуючого та двох його заступників на термін одного року, секретаря (секретарку), касира (касирку) і їх замісників, а також керівників кожного відділу Товариства.

2. У разі вибуття члена Правління його місце може зайняти особа з засновників або звичайних членів, кандидатура якої буде погоджена на засіданні Правління.

3. При потребі вибираються особи (за винятком членів Правління) для виконання конкретних обов'язків на вимогу Правління.

4. Ухвалення регламенту для Правління, делегатів і усіх осередків Товариства.

5. Приймає і звільняє членів Товариства.

6. Збирає внески і встановлює порядок денний для Загальних Зборів.

7. Звітується на Загальних Зборах за виконанні справи.

8. Формує річне фінансування, яке подає Контролюючій Комісії, а потім — Загальним Зборам.

9. Виконує усі ухвали Загальних Зборів.

10. Ухвалює створення нових галузей науки і організацій у рамках ухваленого статуту.

11. Ухвалення розмірів оплати; у разі підтвердження фінансової неспроможності особи має право звільнити її від цього.

12. Загалом веде усі фінансово-майнові справи Товариства відповідно до статуту.

Для узаконення рішень та ухвал необхідний голос головуючого або його заступника і принаймні трьох, а для змін до статуту — шести членів Правління. Усі ухвали приймаються більшою кількістю голосів; при рівній кількості голосів кінцеве рішення приймає головуючий; якщо голосування проходить у виборчому руслі — проводиться жеребкування.

На зібрання Правління можна запрошувати осіб, котрі не є членами Товариства і не мають права голосу.

§ 12. Головуючий, заступник, секретар уповноважені представляти Товариство за його межами і мають право підпису різних листів та правових актів.

Контрольна Комісія. § 13. Контрольна Комісія складається з трьох членів (засновників і звичайних, за винятком членів Правління), що обираються Загальними Зборами щорічно. Комісія контролює діяльність Правління. У будь-який час (щонайменше два рази на рік) Комісія має право звіряти книги та протоколи засідань, а при потребі — вимагати детального роз'яснення. При фіксуванні порушень до відома поставлено головуючого, Правління чи Загальні Збори, що буде винесено на зібрання, скликане на вимогу. Комісія веде власну документацію і подає річний звіт з висновками. Кожен член Комісії має право участі у зборах Правління з правом консультативного голосу.

Вирішення спорів. § 14. Спори вирішуються через Третейський суд, до якого кожна зі спірних сторін вибирає з-поміж членів Товариства (засновників та звичайних) суддів, які відповідно вибирають третього як суперарбітра. За умови непогодження запропонованої кандидатури, розігрується жереб між двома особами, ними запропонованих. Цей суд під керівництвом суперарбітра приймає рішення самостійно, не підпорядковуючись жодним приписам. Вирок суду вступає у дію після його зачитання суперарбітром для обох сторін, що є учасниками судового позову, і не підлягає оскарженню.

Загальна постанова. § 15. Члени Товариства і Контролюючої Комісії, котрі залишають свої повноваження у зв'язку з закінченням терміну, що передбачено уставом Правління, виконують свої обов'язки до нових виборів. Після складання своїх повноважень ці члени можуть бути обрані повторно.

Закриття Товариства. § 16. У разі закриття Товариства владними структурами, усе його майно і фінанси переходить до Товариства, зазначено складом останнього Правління. За умови добровільного закриття Загальні Збори визначають цільове призначення майна Товариства.

Перехідна постанова. § 17. Перших членів приймають ті, що вносять пропозиції, і скликають на Загальні Збори з метою вибору першого складу Правління та Контролюючої Комісії [22, с. 9—10].

Висновки. Передумовою створення «Ліги Промислової Допомоги» став незадовільний стан місцевого промислу та промисловості в Галичині на зламі ХІХ—ХХ століть. Це спонукало різні верстви суспільства (приватних осіб, підприємців, банкірів, митців, владні структури) до об'єднання задля важливої справи в єдину організацію, яка б лобювала інтереси регіонального промислу. Одним з перших кроків до розв'язання цього питання став І Промисловий З'їзд, що відбувся у Кракові у вересні 1901 р., на якому спеціальною ухвалою З'їзду постійній делегації Союзу запропоновано створити «Центральний Союз великих галицьких промисловців». У 1903 р. на зібранні було прийнято рішення про заснування «Центрального Союзу галицького фабричного промислу». У вересні 1903 р. було закладено особну інституцію — «Бюро реклами і пропагування збуту крайових виробів», за сприяння якої на теренах Галичини засновано кілька десятків Товариств «Допомоги Промислової». Під час Ярмарку крайових виробів у Львові у 1904 р. організовано перший З'їзд усіх Товариств «Промислової допомоги» — для офіційного створення «Ліги Промислової Допомоги». Усі товариства мали чіткі устави та статuti, відповідно до яких і вели свою діяльність.

Перші роки функціонування «Ліги Промислової Допомоги» та її товариств були продуктивними. Активна участь велася у агітаційному, виставковому, лекційному напрямках. Започатковано «Пересувну Виставку» та оглядові виставки, які представляли виробни місцевого промислу; ініційовано видання «Торгівельно-промислового довідника», зареєстровано Торговий знак (захисну марку) Ліги Промислової Допомоги, проведено низку промислових віче та прочитано лекції тощо. Це стало добрим початком та підрунтям до наступних кроків у розвитку та пропагуванні промислу Галичини упродовж по-

дальших десятиліть, що буде розглянуто та проаналізовано у наших наступних публікаціях.

Двовомне написання об'єктів та інституцій

— Бюро реклами і пропагування виробів крайового промислу — *Biuro reklamy i propagandy na rzecz wyrobów przemysłu krajowego*;

— Бюро реклами крайових виробів — *Biuro reklamy wyrobów krajowych*;

— Бюро «Ліги Промислової Допомоги» — *Biuro «Ligi Pomocy Przemysłowej»*;

— «Власними силами» — «*O własnych siłach*»;

— «Крайовий Промисловий Союз» — «*Krajowy Związek przemysłowy*»;

— «Крайова захисна марка (торговий знак) під назвою «Ліги Промислової Допомоги» — «*Krajowa marka ochronna p.t. «Liga Pomocy Przemysłowej»*»;

— Крайова Комісія для промислових справ — *Krajowa Komisja dla spraw przemysłowych*;

— Крайовий Базар — *Bazar Krajowy*;

— «Ліга Промислової Допомоги» — «*Liga Pomocy Przemysłowej*»;

— «Пересувна Виставка» — «*Wystawa Ruchoma*»;

— Товариство «Промислова Допомога» — *Towarzystwo «Pomoc Przemysłowa»*;

— «Товариство Ощадності жінок» — *Towarzystwo Oszczadności Kobiet*;

— «Центральний Союз галицького фабрично-го промислу» — *Centralny Związek galicyjskiego przemysłu fabrycznego*;

— «Центральний Союз великих галицьких промисловців» — *Centralny Związek wielkich galicyjskiego przemysłowców galicyjskich*;

— Ярмарок крайових виробів — *Jarmark wyrobów krajowych*.

1. ЦДАУЛ. — Ф. 835. — Оп. 1. — Спр. 1264. — 12 арк.
2. ЦДАУЛ. — Ф. 165. — Оп. 4. — Спр. 239.
3. ЦДАУЛ. — Ф. 835. — Оп. 1. — Спр. 430. — 195 арк.
4. ЦДАУ у Львові. — Ф. 165. — Оп. 4. — Спр. 238. «Справа про діяльність товариства «Промислова допомога» у Львові» (1904—1905).
5. Козакевич О. Ліга промислової допомоги: основні напрями діяльності (за матеріалами першої третини ХХ ст.) / Козакевич О. // Мистецтвознавство. 2012. — № 12. — С. 107—118.

6. Козакевич О. Львів — осередок трикотажного виробництва (кінець ХІХ — перша третина ХХ ст.) / Козакевич О. // Народознавчі зошити. — 2012. — № 6 (108). — С. 1054—1086.
7. Козакевич О. Професійний трикотаж в Галичині кінця ХІХ — першої третини ХХ століття: осередки, асортимент, художні особливості / Козакевич О. // Народознавчі зошити. — 2013. — № 2 (110). — С. 289—305.
8. Козакевич О. Мистецтво українського традиційного в'язання: історичний аспект / Козакевич О. // Народознавчі зошити. — 2013. — № 5 (113). — С. 885—906.
9. Нога О. «Мистецькі товариства, об'єднання, угруповання, спілки Львова 1860—1998» / Нога О., Яців Р. — Львів: Українські технології, 1998. — 128 с.
10. Нога О. Іван Левинський: художник, архітектор, промисловець, педагог, громадський діяч / Олександр Нога. — Львів: Основа, 1993. — 76 с.
11. Нога О. Іван Левинський: архітектор, підприємець, меценат / Олександр Нога. — Львів: Центр Європи, 2009. — 92 с.
12. Filozof T. Liga Pomocy Przemysłowej i jej Podkarpackie agendy / Filozof Tomasz // Biznes i Etos. — № 2 (10). — Kwiecień. — 2013. — S. 34—35.
13. Filozof T. Skorowidze i księgi adresowe jako źródło do poznania struktury gospodarczej Galicji Wschodniej (wykaz firm i podmiotów gospodarczych branży naftowej w 1912 r.) / Filozof Tomasz // Gospodarka i Nauka. — № 14. — 2014. — S. 159—169.
14. Jarmark wyrobów krajowych we Lwowie // Korespondencya Przemysłowa. — Rok I. — № 3. — Kwiecień. — Lwów, 1904. — S. 4—5.
15. Kozakevych O. Działalność Ligi Pomocy Przemysłowej na terenach Galicji Wschodniej w pierwszemu trzydziestoleciu XX stulecia / Kozakevych O. // Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej / red. W. Walczak, K. Łopatecki. — Seria «Zachowanie Polskiego dziedzictwa narodowego». Т. VI. — Białystok, 2013. — S. 391—414.
16. Kruk D. Instytucjonalne formy wspierania rozwoju przemysłu Galicji w dobie autonomii / Kruk Dariusz Piotr // Zeszyty Naukowe UEK. — Kraków, 2015. — № 6 (942). — S. 93—105.
17. Lwowski Jarmark wyrobów krajowych // Korespondencya Przemysłowa. — Rok I. — № 2. — Marzec. — Lwów, 1904. — S. 4—5.
18. Sprawozdanie z działalności Biura «Ligi Pomocy Przemysłowej» za czas od 1 lipca. 1904 do 1 sierpnia 1905. — Lwów, 1905. — S. 5—10.
19. Sprawozdanie z działalności «Ligi Pomocy Przemysłowej» za czas od października 1905 do końca 1906. — Lwów, 1906. — S. 4.
20. Sprawozdanie Centralnego Związku Galicyjskiego Przemysłu Fabrycznego we Lwowie z czynności i rachunków za pierwszy rok istnienia 1903/1904. — Lwów, 1905.

21. Sprawozdanie z działalności Biura «Ligi Pomocy Przemysłowej» za czas od 1 lipca 1904. do 1 sierpnia 1905. — Lwów, 1906. — 15 s.
22. Statut Stowarzyszenia «Pomoc Przemysłowa». — Lwów, 1904. — 14 s.
23. *Kostka-Bieńkowska Z.* W setną rocznicę Wystawy Przemysłowej i Rolniczej w Jarosławiu. — http://www.jaroslaw.pl/biuletyn/id84_13_4,W-setna-rocznice-Wystawy-Przemyslowej-i-Rolniczej-w-Jaroslawiu.html [дата доступу: 12.08. 2012].
24. *Rudenko O.* Wystawa liturgiczna we lwowie 1909 r. wobec ówczesnej sztuki kościelnej. — http://www.pan-ol.lublin.pl/wydawnictwa/TZwiaz2/Rudenko_2.pdf [дата доступу: 10.05.2012].

Olena Kozakevych

INDUSTRY ASSISTANCE LEAGUE:
BACKGROUND BEGINNINGS OF CREATION
AND ACTIVITY (STRUCTURE, STATUTES)

The article examined the prerequisites for development and the early years of activity of «League of Industrial Assistance» in the context of industry in early XX century in Galicia. The structure of the organization, exactly functioning, some Unions

and Associations, which in 1904 joined the League, have been presented. Their statutes and regulations have been submitted, identified key areas of work.

Keywords: Central Union Galician industry factory, the Company «Industrial Assistance», Bureau advertising local products, «League Industry Assistance», a local industry, sections of Company, status.

Олена Козакевич

ЛИГА ПРОМЫШЛЕННОЙ ПОМОЩИ:
ПРЕДПОСЫЛКИ СОЗДАНИЯ И НАЧАЛО
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ (СТРУКТУРА, СТАТУТЫ)

Рассматриваются предпосылки создания и первые годы деятельности «Лиги Промышленной Помощи» в контексте развития промысла в Галичине нач. XX века. Определено структуру этой организации, а именно — функционирование ряда Союзов и Товариществ, которые в 1904 г. объединились в Лигу. Предоставлено их статуты и основные положения, определено ключевые направления работы.

Ключевые слова: Центральный Союз Галицкого фабричного промысла, Товарищество «Промышленная Помощь», Бюро рекламы местных изделий, «Лига Промышленной Помощи», местный промысел, секции Товариществ, устав, статуты.